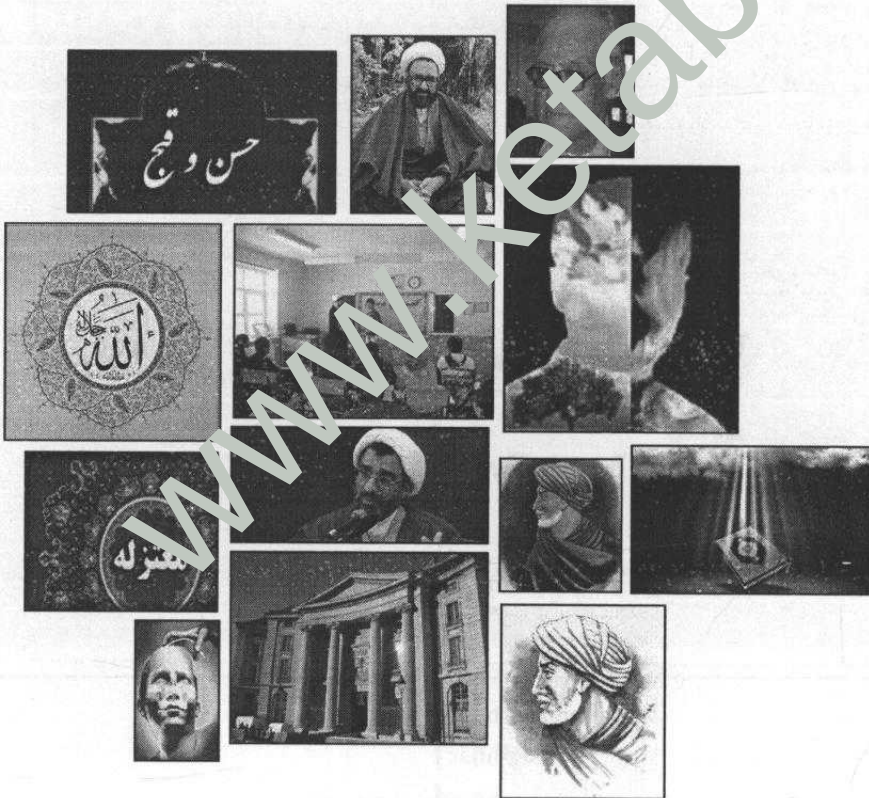

از سری دانشنامه های معرفتی مجموعه های تحصیلی

عنوان و نام پدیدآور	مجموعه‌ی کلام
مشخصات نشر	تهران: هدایت فرهیختگان جوان، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	۱۷۲ ص: مصور، جدول: ۲۲×۲۹ س.م.
فروست	از سری دانشنامه‌های معرفتی مجموعه‌های تحصیلی (گروه علوم انسانی)
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۸۵۷-۴۴-۱: ۲۸۰,۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبای مختصر
یادداشت	این مدرک در آدرس http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
یادداشت	بالای عنوان: دانشنامه معرفتی رشته‌های دانشگاهی
شناسه افزوده	مؤسسه فرهنگی هنری هدایت فرهیختگان جوان
رده‌بندی کنگره	—
رده‌بندی دیویی	—
شماره کتابشناسی ملی	۳۹۸۰۷۹۴

مجموعه‌ی کلام

گردآوری و تألیف:	رشته‌ی «ت» فرهیختگان جوان
ناشر:	مؤسسه فرهنگی هنری هدایت فرهیختگان جوان
مدیر طرح:	محمد امین زارعی
مدیران پروژه:	محسن زارع، محمد علی شهبازی، بهزاد عمران‌زاده، محمدجواد بربری، سید مهدی شکروی و محمدهادی مقدم
مسئولان گروه‌ها:	احمد تقیان، حسین حاجی‌بابائی، علیرضا زارعی
همکاران طرح:	علی‌اصغر جاسب، احسان دریندی، محسن رجب، محسن یوسف‌زاده، منوچهر خادمی، پدرام عباس‌زاده، دقیق، مجتبی پاشا، سبحان نجفی، محمد هادی، وحاله محمدصادق، مسعود مربوبی، فرهاد نوری، سیدسعید علوی، مریم فدایی و مرضیه رحمتی
صفحه‌آرا:	آرزو کلاته
طراح جلد:	عباس خدایی و امید عرفانی
نوبت چاپ:	چاپ اول، ۱۳۹۴
تیراژ:	۱۰۰۰ جلد
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۸۵۷-۴۴-۱
بها:	۲۸۰,۰۰۰ ریال

Reshteha@hfj.ir

رایانامه:

info@hfj.ir

نشانی اینترنتی: www.hfj.ir

نشانی دفتر مرکزی: تهران، خیابان حافظ، خیابان جامی، خیابان محمدبیک، پلاک ۱۴

تلفن مرکز یخش: ۰۲۱-۹۷۸۰۰۰-۶۱

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر به «مؤسسه فرهنگی هنری هدایت فرهیختگان جوان» تعلق دارد و هرگونه کپی‌برداری از آن، منوط به دریافت مجوز کتبی از مؤسسه می‌باشد.

فهرست کلی

پیشگفتار ۱۴

فصل اول: کلیات

۱. مقدمه ۱۹
۲. تعاریف و موضوعات علم کلام ۲۰
۳. مکاتب کلام ۳۱
۴. زمینه‌های پیدایش و سیر نظریه‌های علم کلام ۳۴
۵. صاحب‌نظران کلام ۴۲
۶. اولین مراکز آموزشی و پژوهشی در زمینه‌ی علم کلام ۵۶
۷. منابع و مآخذ ۶۳

فصل دوم: رشته و گرایش‌ها

۱. مقدمه ۶۹
۲. فهرست رشته-گرایش‌های مجموعه‌ی کلام ۷۰
۳. مقطع کارشناسی پیوسته ۷۲
۴. مقطع کارشناسی ارشد ۸۷
۵. مقطع دکتری (PhD) ۱۱۱

فصل سوم: اطلاعات آموزشی و پژوهشی

۱. مقدمه ۱۴۱
۲. مؤسسات پژوهشی مرتبط با مجموعه‌ی کلام ۱۴۲
۳. نشریه‌های علمی مرتبط با مجموعه‌ی کلام ۱۴۶
۴. انجمن‌های علمی مرتبط با مجموعه‌ی کلام ۱۶۰

فصل چهارم: فرصت‌های شغلی علم

۱. مقدمه ۱۶۵
۲. مشاغل مرتبط با مجموعه‌ی کلام ۱۶۶
۳. سازمان‌ها و بنگاه‌های شغلی ۱۶۹
- معرفی مؤسسه ۱۷۱

فهرست تفصیلی

پیشگفتار ۱۴

فصل اول: کلیات

۱. مقدمه ۱۹

۲. تعاریف و موضوعات علم کلام ۲۰

۱.۲. تعریف لغوی ۲۱

۱.۱.۲. فرهنگ واژگان دهخدا ۲۱

۲.۱.۲. فرهنگ واژگان معین ۲۱

۳.۱.۲. فرهنگ واژگان لاتین کمبریج ۲۱

۴.۱.۲. فرهنگ واژگان لاتین آکسفورد ۲۲

۵.۱.۲. واژه‌های مترادف با علم کلام ۲۲

۲.۲. تعریف تخصصی ۲۳

۱.۲.۲. تعریف کلام از منظر مشاهیر ۲۳

۲.۲.۲. تعریف دقیق از علم کلام ۲۳

۳.۲. سؤالات اساسی ۲۶

۲۸	۴.۲. موضوعات اصلی
۲۸	۴.۲.۱. معاد
۲۸	۴.۲.۲. نبوت
۲۹	۴.۲.۳. صفات باری تعالی
۲۹	۴.۲.۴. افعال باری تعالی
۲۹	۴.۲.۵. امامت
۳۰	۴.۲.۶. وعده و وعید
۳۱	۳. مکاتب کلام
۳۲	۳.۱. مکتب معتزله
۳۲	۳.۲. مکتب اشعری
۳۳	۳.۳. مکتب امامیه
۳۴	۴. زمینه‌های پیدایش و سیر نظریه‌های علم کلام
۳۵	۴.۱. زمینه‌های پیدایش
۳۷	۴.۲. سیر نظریه‌ها
۳۷	۴.۲.۱. نظریه‌ی «کسب»
۳۷	۴.۲.۲. نظریه‌ی رؤیت خداوند
۳۸	۴.۲.۳. نظریه‌ی «کلام نفسی و کلام حادث»
۳۸	۴.۲.۴. نظریه‌ی «حسن و قبح شرعی»
۳۹	۴.۲.۵. نظریه‌ی اشاعره درباره‌ی صفات
۳۹	۴.۲.۶. نظریه‌ی «حسن و قبح عقلی»
۳۹	۴.۲.۷. نظریه‌ی تفویض
۴۰	۴.۲.۸. نظریه‌ی «منزله بین‌المنزلتین»
۴۰	۴.۲.۹. نظریه‌ی توحید صفاتی
۴۱	۴.۲.۱۰. نظریه‌ی جزء لاینجری
۴۲	۵. صاحب‌نظران کلام
۴۳	۵.۱. اشعری
۴۴	۵.۲. ابن فورک
۴۵	۵.۳. شیخ مفید

۴۶	۴.۵. شیخ طوسی
۴۷	۵.۵. غزالی
۴۸	۵.۶. شهرستانی
۴۹	۵.۷. فخر رازی
۵۰	۵.۸. خواجه نصیر طوسی
۵۱	۵.۹. علامه حلی
۵۲	۵.۱۰. ابن تیمیّه
۵۳	۵.۱۱. تفتازانی
۵۴	۵.۱۲. ابن خلدون
۵۵	۵.۱۳. سید شریف جرجانی
۵۶	۶. اولین مراکز آموزشی و پژوهشی در رشته‌ی علم کلام
۵۷	۶.۱. مراکز آموزشی و پژوهشی سنتی در جهان
۵۸	۶.۲. مراکز آموزشی و پژوهشی سنتی در ایران
۶۰	۶.۳. دانشگاه تأسیس‌کننده در ایران
۶۳	۷. منابع و مآخذ

فصل دوم: رشته و گرایش‌ها

۶۹	۱. مقدمه
۷۰	۲. فهرست رشته-گرایش‌های مجموعه‌ی کلام
۷۲	۳. مقطع کارشناسی پیوسته
۷۳	۱.۱. منابع کنکور رشته‌ی کلام
۷۴	۱.۲. کلام اسلامی
۷۴	۱.۲.۱. معرفی
۷۵	۱.۲.۲. فهرست دروس
۸۰	۱.۲.۳. منابع پیشنهادی دروس غیرعمومی

- ۳.۱. ادامه‌ی تحصیل در مقطع کارشناسی‌ارشد ۸۲
- ۳.۱.۱. امکان ادامه‌ی تحصیل (داخل کشور) ۸۲
- ۳.۱.۲. امکان ادامه‌ی تحصیل (خارج از کشور) ۸۲
۴. مقطع کارشناسی‌ارشد ناپیوسته ۸۷
- ۴.۱. کلام شیعه ۸۸
- ۴.۱.۱. معرفتی ۸۸
- ۴.۱.۲. منابع کنکور ۸۹
- ۴.۱.۳. فهرست دروس ۹۰
- ۴.۱.۴. منابع پیشنهادی دروس ۹۲
- ۴.۲. کلام اسلام ۹۳
- ۴.۲.۱. معرفتی ۹۳
- ۴.۲.۲. منابع کنکور ۹۴
- ۴.۲.۳. فهرست دروس ۹۵
- ۴.۲.۴. منابع پیشنهادی دروس ۹۷
- ۳.۲. منطق فهم دین ۹۹
- ۳.۲.۱. معرفتی ۹۹
- ۳.۲.۲. منابع کنکور ۱۰۰
- ۳.۲.۳. فهرست دروس ۱۰۲
- ۳.۲.۴. منابع پیشنهادی دروس ۱۰۴
- ۴.۴. ادامه‌ی تحصیل در مقطع دکتری ۱۰۶
- ۴.۴.۱. امکان ادامه‌ی تحصیل (داخل کشور) ۱۰۶
- ۴.۴.۲. امکان ادامه‌ی تحصیل (خارج از کشور) ۱۰۶
۵. مقطع دکتری (PhD) ۱۱۱
- ۵.۱. کلام (کلام امامیه) ۱۱۲
- ۵.۱.۱. معرفتی ۱۱۲
- ۵.۱.۲. منابع کنکور ۱۱۳
- ۵.۱.۳. فهرست دروس ۱۱۴
- ۵.۱.۴. منابع پیشنهادی دروس ۱۱۵

۱۱۷	۵. ۲. مذاهب کلامی.....
۱۱۷	۵. ۲. ۱. معرفی.....
۱۱۸	۵. ۲. ۲. منابع کنکور.....
۱۱۹	۵. ۲. ۳. فهرست دروس.....
۱۲۰	۵. ۲. ۴. منابع پیشنهادی دروس.....
۱۲۲	۵. ۳. کلام اسلامی.....
۱۲۲	۳. ۱. ۱. معرفی.....
۱۲۳	۳. ۲. ۲. منابع کنکور.....
۱۲۴	۳. ۳. ۳. فهرست دروس.....
۱۲۶	۳. ۴. ۳. منابع پیشنهادی دروس.....
	۵. ۴. کلام (ادب) غیر راهیمی / فلسفه دین و مسائل کلامی جدید / کلام اسلامی / کلام تطبیقی / یهود و مسیحیت).....
۱۲۷	۵. ۴. ۱. معرفی.....
۱۲۸	۵. ۴. ۲. منابع کنکور.....
۱۲۹	۵. ۴. ۳. فهرست دروس.....
۱۳۱	۵. ۴. ۴. منابع پیشنهادی دروس.....
۱۳۳	۵. ۵. جریان های کلامی معاصر (خاص : امع' مصالفی 'عالمیه).....
۱۳۳	۵. ۱. ۱. معرفی.....
۱۳۴	۵. ۲. ۵. ۵. فهرست دروس.....
۱۳۶	۵. ۳. ۵. ۵. منابع پیشنهادی دروس.....

فصل سوم: اطلاعات آموزشی و پژوهشی

۱۴۱	۱. مقدمه.....
۱۴۲	۲. مؤسسات پژوهشی مرتبط با مجموعه ی کلام.....
۱۴۳	۲. ۱. مؤسسه های پژوهشی کشور.....
۱۴۴	۲. ۲. مؤسسه های پژوهشی منتخب کشورهای جهان.....
۱۴۶	۳. نشریه های علمی مرتبط با مجموعه ی کلام.....
۱۴۷	۳. ۱. نشریه های علمی داخلی.....

- ۲.۳. مجله‌های علمی نمایه‌شده در ISI ۱۵۰
- ارتباطات (COMMUNICATION) ۱۵۰
۴. انجمن‌های علمی مرتبط با مجموعه‌ی کلام ۱۶۰
- ۴.۱. انجمن ایرانی تاریخ فلسفه ۱۶۱
- ۴.۲. انجمن حکمت و فلسفه ایران ۱۶۲

فصل چهارم: فرصت‌های شغلی علم

۱. مقدمه ۱۶۵
۲. مشاغل مرتبط با مجموعه‌ی کلام ۱۶۶
۳. سازمان‌ها و بندهای شغلی ۱۶۹
- معرفی مؤسسه ۱۷۱

پیشگفتار

در سال‌های اخیر، فعالیت‌های گسترده‌ای در زمینه‌ی انتخاب رشته‌ی داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها صورت گرفته است. اغلب این اقدامات در دو شکل «کمک به داوطلبان برای کسب نمره‌ی بهتر در آزمون ورودی دانشگاه‌ها» و «ارائه‌ی اطلاعاتی در مورد اینکه با چه نمره‌ای، احتمال قبول شدن در چه رشته-محل‌هایی وجود دارد» خلاصه شده است. بنابراین به نظر می‌رسد مسئله‌ی «**ارائه اطلاعات مورد نیاز به داوطلبان برای شناخت رشته‌های دانشگاهی و مشاغل مرتبط با آن‌ها**» مورد غفلت واقع شده است. دانشنامه‌های معرفی رشته‌های دانشگاهی رفع این خلأ را مد نظر قرار داده‌اند.

انتخاب رشته‌ی تحصیلی و انتخاب شغل، از جمله‌ی مهم‌ترین تصمیم‌گیری‌های زندگی هر فرد به‌شمار می‌آید. این انتخاب‌ها به قدری مهم و اثرگذارند که تا مدت‌های طولانی زندگی ما را تحت تأثیر خود قرار می‌دهند. عدم آگاهی از «ویژگی‌های روان‌شناختی خود»، «ویژگی‌های رشته‌های تحصیلی» و «ویژگی‌های مشاغل» موجب تردید و یا حتی اشتباه در انتخاب و تصمیم‌گیری‌های مربوط به آینده‌ی تحصیلی و شغلی می‌گردد. زیرا بازار کار به دنبال نیروی انسانی متخصص و کارآمد می‌باشد و این تخصص، تنها در سایه‌ی تناسب شغل با ویژگی‌های شخصیتی و تحصیل در رشته‌ی تحصیلی متناسب به‌دست خواهد آمد. بنابراین آنچه که می‌تواند این مسیر را هموار سازد، مشاوره و راهنمایی به‌موقع در جهت هدایت تحصیلی و شغل برای اتخاذ تصمیمات هوشیارانه می‌باشد.^۱

تعیین شغل آینده یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های زندگی هر فرد می‌باشد. شناخت دقیق از وضعیت بازار کار مشاغل مختلف، آشنایی با سازمان‌هایی که این مشاغل را انجام می‌دهند، آگاهی از فرصت‌های درآمدزایی مرتبط با هر رشته‌ی تحصیلی، باعث می‌شود در مورد انتخاب شغل آینده و رشته‌ی تحصیلی مناسب با آن، تصمیمات دقیق‌تری اتخاذ شود. چرا که اگر رشته تحصیلی افراد با شغلی که در آینده انتخاب می‌کنند مرتبط باشد، موفقیت و رضایت بیشتری نصیب آن‌ها می‌شود. بنابراین برای انتخاب صحیح رشته‌ی تحصیلی باید اطلاعات جامعی از رشته‌های تحصیلی و وضعیت مشاغل مرتبط با آن‌ها سبب شود.

دانشنامه‌های معرفی رشته‌های دانشگاهی در راستای ارائه‌ی خدمات کاربردی در خصوص رشته‌های تحصیلی و مشاغل مرتبط با آن‌ها، تدوین شده است. در این دانشنامه‌ها اطلاعات مرتبط با رشته‌های دانشگاهی در قالب ۱۰۲ مجموعه‌ی تحصیلی^۲ جمع‌آوری و ساماندهی گردیده است.

در **فصل اول** این دانشنامه‌ها، تاریخچه علمی مجموعه‌ی تحصیلی شامل تعاریف، سیر تحولات و نظریات، صاحب‌نظران، مراکز آموزشی و پژوهشی پیشگام آن مجموعه ارائه شده است. سپس در **فصل دوم** به معرفی رشته‌های هر مجموعه‌ی تحصیلی شامل هدف از ایجاد هر رشته، ضرورت ارائه‌ی آن، نقش و توانایی مورد انتظار از دانش‌آموختگان آن رشته، طول دوره‌ی تحصیلی، منابع آزمون، فهرست دروس، منابع دروس غیرعمومی و امکان ادامه تحصیل، پرداخته شده است. در **فصل سوم** بررسی از مهم‌ترین دوره‌های آموزشی مرتبط با مجموعه‌ی تحصیلی، نرم‌افزارهای پرکاربرد، اطلاعات مربوط به مؤسسات پژوهشی کشور و همچنین اطلاعات مؤسسات پژوهشی منتخب جهان، نشریات علمی داخلی و بین‌المللی نمایه شده در مؤسسه اطلاعات علمی (ISI) و انجمن‌های علمی مرتبط با مجموعه‌ی تحصیلی در اختیار دوستداران علم قرار گرفته است و در نهایت در **فصل چهارم** به ارائه‌ی فهرست مشاغل تخصصی مجموعه‌ی تحصیلی و سازمان‌ها و بنگاه‌های شغلی مرتبط با آن پرداخته شده است.

۱. یکی از خدمات مؤسسه هدایت فرهیختگان جوان برگزاری دوره‌های هدایت تحصیلی و شغلی است. برای کسب آگاهی بیشتر نسبت به سامانه‌ی هدایت تحصیلی و

شغلی، می‌توانید به سایت مؤسسه به نشانی www.hfj.ir مراجعه نمایید.

۲. مجموعه‌ی تحصیلی عبارت است از تعدادی از رشته‌های تحصیلی که با یکدیگر شباهت زیادی دارند.

کتابی که پیش رو دارید مربوط به مجموعه‌ی تحصیلی **کلام** می‌باشد که مطابق با ساختار دانشنامه‌های معرفتی رشته‌های دانشگاهی، تهیه و منتشر شده است و در اختیار شما مخاطب گرامی قرار گرفته است. در سراسر این کتاب، سعی شده است با همکاری متخصصان، مجموعه‌ای جامع و منحصر به فرد فراهم آید. باشد که مورد قبول علاقه‌مندان و متخصصان این حیطه‌ی علمی قرار گیرد.

بدیهی است که علی‌رغم تلاش‌های فراوان انجام شده، این اثر - مانند هر اثر علمی دیگری - خالی از ایراد نمی‌باشد. مؤسسه‌ی هدایت فرهیختگان جوان در جهت رفع ایرادات مذکور، با آغوشی باز از نظرات، پیشنهادات و انتقادات خوانندگان استقبال می‌کند. شما عزیزان می‌توانید با ارسال نکات اصلاحی و تکمیلی خود از طریق رایانامه‌ی «Reshteha@hfj.ir» ما را در بهینه نمودن این دانشنامه یاری فرمایید.

در انتها به مصداق «**من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق**» شایسته است از تمامی اشخاصی که در تهیه‌ی بخش‌های مختلف این کتاب همکاری نموده‌اند تقدیر و تشکر نماییم. افراد زیر در تکمیل این پروژه ما را یاری نموده‌اند:

آقایان حسین فیروزی، مصطفی باباپور، محمدحسین محمدیان، محمدصادق ابراهیمی، هادی بهرام‌بیگی، عرفان مصلح، مهدی مزارعی و سید محمد موسوی (همکاران ستادی پروژه)، آقای مهدی قنبری (بژوهشگر فصل اول مجموعه‌ی کلام) و آقای منوچهر خادمی (داور علمی فصل اول مجموعه‌ی کلام).

و من... التوفیق

محمد امین زارعی

مدیر مسئول مؤسسه‌ی فرهنگی هنری

هدایت فرهیختگان جوان